

Категорія справи №

826/6741/15

: Адміністративні справи (до 01.01.2019); Справи зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування, зокрема зі спорів у сфері:.

Надіслано судом: 23.09.2015. Зареєстровано: 27.09.2015. Оприлюднено: 30.09.2015.

Результат оскарження 28.10.2015 Верховний Суд: скасовано судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій та ухвалено нове судове рішення

Номер судового провадження: не визначено

ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД міста КИЄВА 01601, м. Київ,
вул. Командарма Каменєва 8, корпус 1

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

м. Київ

21 вересня 2015 року

письмове провадження № 826/6741/15

Окружний адміністративний суд міста Києва у складі головуючого судді Арсірія Р.О., суддів Вовка П.В., Кузьменка В.А. вирішив адміністративну справу

- **за позовом** Товариства з обмеженою відповідальністю "ГРААЛЬ"
- **до** Міністерства культури України
- **треті особи:** Київська міська державна адміністрація,

Управління охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

- **про** визнання протиправним та часткове скасування наказу

Позивач звернувся до суду з адміністративним позовом в якому просить визнати протиправним та скасувати в частині **наказ Міністерства культури України від 15.10.2014 року № 869** «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України», а саме визнати протиправним та скасувати **пункт № 13 Додатку 1** "Перелік об'єктів культурної спадщини у м. Києві, що заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення» до наказу Міністерства культури України від 15.10.2014 №869.

Позовні вимоги мотивовано тим, що Міністерством культури України, без наявності законних підстав та без урахування права позивача на участь у процесі прийняття рішення, вирішено занести до Державного реєстру нерухомих пам'яток України будинок, який раніше їм був переданий під знесення.

Зокрема позивач зазначає, що при прийнятті Міністерством культури України рішення про занесення будинку по вул. Грушевського, 4-Б до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, були відсутні передбачені законом підстави для його прийняття, а саме:

- питання про реєстрацію будинку по Грушевського, 4-Б як пам'ятки культурної спадщини та занесення його до Державного реєстру нерухомих пам'яток України вирішено без внесення його до Переліку об'єктів культурної спадщини і набуття ним правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини, чим порушено ч. 2 ст. 14 Закону України «Про охорону культурної спадщини» та п. 6.1. Порядку обліку об'єктів культурної спадщини;

- занесення Будинку по Грушевського, 4-Б до Державного реєстру нерухомих пам'яток України" здійснено без повідомлення ТОВ «ГРААЛЬ» про розгляд питання що стосується його власності, чим порушено ч. 2 ст. 14 Закону України «Про охорону культурної спадщини» та п. 3.5. Порядку обліку об'єктів культурної спадщини;

- занесення Будинку по Грушевського, 4-Б до Державного реєстру нерухомих пам'яток України здійснено за відсутності облікової документації, чим порушено ч. 1 ст. 13 Закону України «Про охорону культурної спадщини» та п.2 Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;

- занесення Будинку по вул. Грушевського, 4-Б до Державного реєстру нерухомих пам'яток України здійснено без визначення конкретного

предмету охорони та без зазначення критеріїв для віднесення пам'ятки до категорії пам'яток місцевого значення, чим порушено абз. 5 і абз. 8 ст. 1 та ч. 1 ст. 13 Закону України «Про охорону культурної спадщини» та п. 11 і п. 12 Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

У судовому засіданні представник позивача підтримав позовні вимоги, мотивуючи свою позицію аналогічно викладеному у позовній заяві. Просив позов задовольнити.

Представник відповідача під час розгляду справи проти заявлених позовних вимог заперечував вважаючи оскаржуване рішення законним та обґрунтованим, винесеним у межах повноважень на підставі та на виконання Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Зокрема, зазначив, що проаналізувавши Порядок визначення категорій пам'яток та Порядок обліку об'єктів культурної спадщини дійшов висновку, що до Міністерства, з метою занесення об'єктів до Державного реєстру подається: подання про занесення до Державного реєстру відповідного органу охорони культурної спадщини, облікова картка об'єкта культурної спадщини, коротка історична довідка та акт технічного стану об'єкта.

У вказаних Порядках відсутні відомості про те, що є заборона внесення об'єктів до Державного реєстру без внесення його до Переліку об'єктів культурної спадщини і набуття ним правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини.

Стосовно твердження Позивача, що об'єкт було внесено до Державного реєстру без визначення конкретного предмету охорони та без зазначення критеріїв для віднесення пам'ятки до категорії пам'яток місцевого значення, відповідач повідомив, що предмет охорони об'єкта культурної спадщини, тобто характерна властивість об'єкта культурної спадщини, що становить його історико-культурну цінність, на підставі якої цей об'єкт визнається пам'яткою, було визначено в обліковій документації, а саме в обліковій картці, в розділі характеристика об'єкта.

Стосовно зазначення критеріїв для віднесення пам'ятки до категорії місцевого значення зазначив, що на засіданні Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, розглянуті протоколи вченої ради Науково - дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень від 15.04.2014 № 2 та від 11.09.2014 № 4, де зазначено, яким саме критеріям автентичності відповідають об'єкти культурної спадщини.

Також зазначено, що перебування будинку по вул. Грушевського, 4-6 у м. Києві в аварійному стані не перешкоджає занесенню його до Державного реєстру. З огляду на вказане просив у задоволенні позову відмовити.

Представник третьої особи 1 надав суду письмові пояснення згідно яких, зокрема, повідомляє, що Печерська громада м. Києва отримала висновок Головного управління охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) про те, що будинок не є об'єктом культурної спадщини і на обліку не перебуває, тільки після цього і Печерська районна у м. Києві рада і Київська міська рада прийняли рішення щодо передачі будинку № 4-Б на вул. М. Грушевського Інвестору.

Також повідомив, що ТОВ «ГРААЛЬ» в повному обсязі виконує інвестиційні зобов'язання за інвестиційним договором, з метою забезпечення реалізації інвестиційного проекту, захисту прав інвесторів та забезпечення зростання інвестиційного потенціалу столиці України, вважає, що інвестиційний договір від 17.06.2003 № 049-ІЗ/і/З є дійсним і підстави для його розірвання відсутні.

Представник третьої особи 2 у письмових поясненнях зазначив, що згідно вказаної облікової документації зазначений об'єкт становить цінність як приклад ранньої забудови вулиці М.Грушевського поблизу вулиці Хрещатика, яка майже не збереглася, є останньою будівлею в садибі відомих київських підприємців Бонадурерів та прикладом багатоетапної дореволюційної забудови Києва.

Питання щодо занесення флігелю міської садиби І. Бонадурера по вул. Грушевського, 4-6 у Печерському районі міста Києва до Державного реєстру нерухомих пам'яток України розглядалось на засіданні науково - методичної ради при Київському науково-методичному центрі по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій, що підтверджується протоколом №02 від 23.09.2011.

При розгляді вказаного питання було застосовано комплексний підхід до збереження культурної спадщини у центральному історичному ареалі, на території пам'ятки містобудування "Вулиця Хрещатик", у зв'язку з чим надано пропозиції про включення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України вказаного об'єкту.

Суд за сумісним клопотанням сторін, відповідно до ч. 4 ст. 122 КАС України, ухвалив розглядати справу у письмовому провадженні на підставі наявних матеріалів справи.

Розглянувши подані сторонами документи і матеріали, з'ясувавши всі фактичні обставини, на яких ґрунтується позов, судом встановлено наступне.

ТОВ «ГРААЛЬ» згідно з розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 12.05.2003 р. № 792 (із змінами і доповненнями) визнано переможцем конкурсу по залученню інвесторів для реконструкції Європейської площі з будівництвом комплексу нежилых приміщень для розміщення об'єктів сфери обслуговування населення, підземного паркінгу, підземних пішохідних переходів та інших місць загального користування під шляховим покриттям та пішохідними тротуарами Європейської площі і прилеглих вулиць, а саме під вулицею Хрещатик від Майдану Незалежності до Європейської площі, частиною вул. Грушевського від Європейської площі до будинку на вул. М. Грушевського, 4 включно та офісно-готельного комплексу з готельними апартаментами "Столичний".

17.06.2003 року між Головним управлінням економіки та розвитку міста Київської міської державної адміністрації, як організатором конкурсу, Позивачем, як інвестором, та комунальною корпорацією "Київавтодор", як замовником об'єкта інвестування, укладено інвестиційний договір № 049-13/i/3.

Інвестиційним договором на реалізацію зазначеного інвестиційного проекту передбачено здійснення за рахунок коштів інвестора робіт по знесенню будинків по вул. Хрещатик, 5-А та 5-Д з прибудованими будівлями (п.п. 5.1.3. п.5 Договору).

Зважаючи на те, що будівля № 5-В на вул. Хрещатик конструктивно пов'язана з будівлями № 5-Б на вул. Хрещатик та № 4-Б на вул. Грушевського та з метою реалізації інвестиційного проекту нежитловий будинок на вул. М. Грушевського, 4-Б в м. Києві був переданий Інвестору для знесення (згідно з рішенням Київської міської ради від 02.04.2009 № 158/1214 «Про внесення змін та доповнень до рішення Київської ради від 12.07.2007 № 1169/1830», рішенням Печерської районної у місті Києві ради від 25.06.2009 № 26 «Про надання згоди на передачу з комунальної власності територіальної громади Печерського району ТОВ «ГРААЛЬ» окремо стоячого житлового будинку № 4 літ. «Б» по вул. Грушевського разом з елементами благоустрою відповідно до рішення Київської ради від 02.04.2009 № 158/1214», розпорядженням Печерської районної у місті Києві державної адміністрації від 28.07.2009 № 605 «Про передачу товариству з обмеженою відповідальністю «Грааль» окремо стоячого житлового будинку № 4-Б (за планами БТІ будинку № 4 літ. Б) по вул. Грушевського разом з елементами благоустрою відповідно до рішення сесії Київської міської ради від 02.04.2009 № 158/1214») за умови

компенсації втрати комунального майна власнику нежилих приміщень та вирішення в установленому порядку майнових питань з власниками інших приміщень.

З матеріалів справи також вбачається, що при передачі під знесення також було враховано аварійний стан будівлі, відповідно до звіту державного підприємства «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій» від 16.02.2009 будинок визнаний як ветхий та такий, що загрожує життю людей, та рекомендовано здійснити його повний демонтаж (том. 1 а.с. 48 - 52).

Після виконання всіх умов та інвестиційних зобов'язань Інвестора, а саме: викупу 9 житлових квартир та придбання мешканцям іншого майна за вибором, викупу нежилих приміщень у власників за ринковою вартістю, а також сплати у повному обсязі ринкової вартості комунального майна, у серпні 2010 року будинок № 4-Б на вул. М. Грушевського було передано Актом від 16.08.2010 з комунальної власності територіальної громади Печерського району м. Києва на баланс Інвестора для знесення за його рахунок.

Як вказує позивач в лютому 2015 року йому стало відомо, що згідно з наказом Міністерства культури України від 15.10.2014 року № 869 «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» будинок по вул. Грушевського, 4-Б, в м. Києві внесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Не погоджуючись із зазначеним наказом, позивач звернувся до суду за захистом своїх прав.

Суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні (ч.1 ст. 86 КАС України).

Відповідно до ч. 3 ст. 2 КАС України у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); безсторонньо (неупереджено); добросовісно; розсудливо; з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації; пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими

наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Таким чином, завдання адміністративного судочинства полягає у захисті саме порушених прав особи у публічно-правових відносинах з метою перевірки прийняття оскаржуваних рішень, вчинення дій суб'єктом владних повноважень на підставі, у межах та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України.

Правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь регулює Закон України "Про охорону культурної спадщини" від 08.06.2000 № 1805-III (із змінами та доповненнями, далі - Закон № 1805-III).

Згідно ст. 1 вказаного Закону, охорона культурної спадщини - система правових, організаційних, фінансових, матеріально-технічних, містобудівних, інформаційних та інших заходів з обліку (виявлення, наукове вивчення, класифікація, державна реєстрація), запобігання руйнуванню або заподіяння шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, відповідного використання, консервації, реставрації, ремонту, реабілітації, пристосування та музеєфікації об'єктів культурної спадщини.

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України "Про охорону культурної спадщини" державне управління у сфері охорони культурної спадщини покладається на Кабінет Міністрів України, спеціально уповноважені органи охорони культурної спадщини.

До спеціально уповноважених органів охорони культурної спадщини належать: центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері охорони культурної спадщини; орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим; обласні, районні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації; виконавчий орган сільської, селищної, міської ради.

Згідно п.п. 6 ч 2 ст. 5 Закону до повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, зокрема, належить: занесення об'єктів культурної спадщини місцевого значення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та внесення змін до нього щодо пам'яток місцевого значення.

Відповідно до ст. 14 вказаного Закону, занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру та внесення змін до нього (вилучення з Реєстру, зміна категорії пам'ятки) провадяться відповідно до категорії пам'ятки:

а) пам'ятки національного значення - постановою Кабінету Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини, протягом одного року з дня одержання подання;

б) пам'ятки місцевого значення - рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини, за поданням відповідних органів охорони культурної спадщини або за поданням Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, інших громадських організацій, до статутних завдань яких належать питання охорони культурної спадщини, протягом одного місяця з дня одержання подання.

Об'єкт культурної спадщини до вирішення питання про його реєстрацію як пам'ятки вноситься до **Переліку об'єктів культурної спадщини** і набуває правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини, про що відповідний орган охорони культурної спадщини **в письмовій формі повідомляє власника цього об'єкта або уповноважений ним орган (особу).**

Переліки об'єктів культурної спадщини затверджуються рішеннями відповідних органів охорони культурної спадщини.

Порядок обліку об'єктів культурної спадщини визначає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини (ч. 2 ст. 14 Закону).

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, видає власнику пам'ятки або уповноваженому ним органу свідоцтво про реєстрацію об'єкта культурної спадщини як пам'ятки.

Згідно порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1760 на кожний об'єкт культурної спадщини, що пропонується відповідним органом охорони культурної спадщини для занесення до Реєстру, складається облікова документація, яка підлягає постійному зберіганню в цьому органі.

Облікова документація на об'єкт культурної спадщини включає облікову картку, його паспорт, коротку історичну довідку, акт технічного стану, довідку про майнову цінність об'єкта.

Згідно п. 3.1. Порядку обліку об'єктів культурної спадщини затвердженого Наказом Міністерства культури України від 11.03.2013, № 158 Облікова картка об'єкта культурної спадщини, коротка історична довідка, акт технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини подаються за місцезнаходженням таких об'єктів на розгляд науково-методичної ради з питань охорони культурної спадщини органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, консультативних рад органів охорони культурної спадщини обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та наукової (вченої) ради установи, організації, діяльність якої пов'язана з охороною культурної спадщини, які оцінюють відповідність кожного об'єкта критеріям, зазначеним у пунктах 10 і 11 Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року N 1760.

За результатами оцінки виявлених об'єктів культурної спадщини оформлюється протокол, в якому зазначається, яким саме критеріям відповідає (не відповідає) кожен об'єкт культурної спадщини.

Протокол є підставою для занесення (незанесення) об'єкта культурної спадщини до Переліку об'єктів культурної спадщини (далі - Перелік), який ведеться за формою, наведеною у додатку 2 до цього Порядку (п. 32. Порядку).

Згідно п.п. 3.3., 3.4. 3.5. Порядку, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органи охорони культурної спадщини обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій на підставі висновків, викладених в протоколі науково-методичної, консультативної або наукової (вченої) ради, приймають рішення про занесення (незанесення) об'єктів культурної спадщини до Переліку.

Перелік затверджується рішенням органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органами охорони культурної спадщини обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та у місячний строк після затвердження надсилається до Мінкультури України разом з протоколом науково-методичної, консультативної або наукової (вченої) ради та документами, передбаченими у пункті 3.1 цього розділу.

Про занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку і набуття ним правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органи охорони культурної спадщини обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у 30-денний строк рекомендованим листом з повідомленням про вручення направляють власнику цього об'єкта або уповноваженому ним органу (особі) письмове повідомлення за формою згідно з додатком 3 до цього Порядку, про що здійснюється відповідний запис в журналі обліку видачі повідомлень про занесення об'єктів до Переліку об'єктів культурної спадщини за формою згідно з додатком 4 до цього Порядку.

Відповідно до п. 4.1. Порядку на кожний щойно виявлений об'єкт культурної спадщини у строк, що не перевищує трьох років з дати занесення його до Переліку, складається паспорт об'єкта культурної спадщини.

Так, судом встановлено, що відповідно до облікової картки складеної на флігель міської забудови І. Бонадурера головним спеціалістом відділу обліку пам'яток КНМЦ по охороні та використанню пам'яток історії, культури та заповідних територій у 2011 році (актуалізованої у 2014 р. та затвердженої Головним управлінням охорони культурної спадщини КМДА 30.05.2014 р.), об'єкт становить цінність як приклад ранньої забудови вулиці М. Грушевського поблизу вулиці Хрещатика, яка майже не збереглася. Є останньою будівлею в садибі відомих київських підприємців Бонадурерів.

Разом з флігелями двох сусідніх садиб по вул. М.Грушевського, 4 та Хрещатику, 5 є залишком історичної парцеляції дореволюційних садиб. Є прикладом багатоетапної дореволюційної забудови Києва.

У формуванні сучасного об'єму будинку брали участь кілька київських архітекторів - В.Ніколаєв, О.Шварценберг, С.Рикачов.

Завдяки системі сходів будинок є своєрідною поєднувальною ланкою між вулицями М.Грушевського та Хрещатиком і горою, на якій стоїть колишній Інститут шляхетних дівчат.

Щодо загального стану об'єкта зазначено, що акт технічного стану не складався. За візуальним обстеженням загальний технічний стан задовільний.

У той же час згідно акту технічного стану будинку за адресою вул. М.Грушевського, 4 у Печерському районі м. Києва, складеного фахівцями Управління охорони культурної спадщини КМДА та Державного історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ» від 15.05.2014

року № 29-тс, будинок житловий, на обліку, як пам'ятка або щойно виявлений об'єкт культурної спадщини не перебуває. В результаті огляду будинку встановлено, що об'єкт знаходиться в аварійному стані.

З наданих письмових пояснень представника третьої особи 2 вбачається, що питання щодо занесення флігелю міської садиби І. Бонадурера по вул. Грушевського, 4-6 у Печерському районі міста Києва до Державного реєстру нерухомих пам'яток України розглядалось на засіданні науково - методичної ради при Київському науково-методичному центрі по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій, що підтверджується протоколом №02 від 23.09.2011. Згідно вказаного протоколу комісією запропоновано включити до Державного реєстру нерухомих пам'яток України будинок на вул. Грушевського 4Б.

Одночасно з письмових заперечень представника третьої особи 1 вбачається, що питання віднесення будинку № 4-Б на вул. М. Грушевського до об'єктів культурної спадщини місцевого значення вже піднімалося раніше. Так, будинок № 4-Б на вул. М. Грушевського було занесено до Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини згідно з Наказом Головного управління охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 31.10.2011 № 10/55-11 «Про занесення до Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини м. Києва». Однак, на підставі службової записки Київського науково-методичного центру по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій, Головне управління охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) Наказом від 02.12.2011 № 10/61-11 скасувало наведений Наказ.

Згідно п. 11 Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1760, об'єкти культурної спадщини місцевого значення повинні відповідати критерію автентичності, а також принаймні одному з таких критеріїв:

вплинули на розвиток культури, архітектури, містобудування, мистецтва певного населеного пункту чи регіону;

пов'язані з історичними подіями, віруваннями, життям і діяльністю видатних людей певного населеного пункту чи регіону;

є творами відомих архітекторів або інших митців;

є культурною спадщиною національної меншини чи регіональної етнічної групи.

Згідно п.п. 12., 13 вказаного Порядку, відповідність кожного об'єкта культурної спадщини критеріям, зазначеним у пунктах 10 і 11 цього Порядку, оцінюється науковими (вченими) радами установ та організацій, діяльність яких пов'язана з охороною культурної спадщини. За результатами оцінки оформляється протокол, де зазначається, яким саме критеріям відповідає кожен об'єкт культурної спадщини. Протокол надсилається центральному органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

Після отримання протоколу, зазначеного у пункті 12, центральний орган виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини у п'ятиденний термін передає його разом з обліковою документацією на розгляд утвореної у цьому органі експертної комісії.

Склад експертної комісії затверджує керівник центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. До складу ради входить не менш як три фахівці з науковим ступенем кандидата чи доктора наук з відповідної спеціальності.

Експертна комісія готує у п'ятиденний термін **висновок щодо об'єкта культурної спадщини**. Висновок підлягає затвердженню науково-методичною радою центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

Зазначений висновок є підставою для занесення пам'ятки до Реєстру.

Під час розгляду справи судом встановлено, що Управління охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на адресу Міністерства була направлена облікова документація на об'єкт культурної спадщини (флігель міської забудови І. Бонадурера, за місцезнаходженням об'єкта: м. Київ, Печерський район, вул. Грушевського, 4-6) для вирішення питання занесення об'єкта культурної спадщини до Державного Реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення.

Згідно протоколу засідання Вченої ради Науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень від 11.09.2014 року: «Флігель міської садиби І. Бонадурера, вул. Грушевського, 4-6.

Споруда не перебувала на обліку і не була включена до Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини. Будинок розташований в другому ряду забудови вул. Грушевського. ОСОБА_7 - швейцарський підданий, власник технічної контори, яка з 1865 р, займалась в Києві облаштуванням водопроводу і каналізації, контора містилась на Хрещатику, 5. Існуючий на сьогодні будинок - Г-подібний в плані, цегляний, пофарбований. За часів існування зазнав перебудов. Первісно використовувався як господарчий з кузнею. Об'єкт є прикладом дореволюційної рядової архітектури м. Києва. Технічний стан об'єкту, як зазначено в обліковій документації, за візуальним обстеженням задовільний, хоча в акті технічного стану, що додається - загальний стан визначено як аварійний.

Облікову документацію відкоригувати, прописати предмет охорони, вирішення питання про занесення будинку до Реєстру винести на розгляд Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України».

Науково-методичною радою з питань охорони культурної спадщини Міністерства культури України протоколом від 17.09.2014 № 72 був затверджений протокол від 16.09.2014 № 3/14 засідання Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, яким вирішено занести до Державного реєстру об'єкти культурної спадщини за категорією місцевого значення, згідно з таблицею 1, а саме: флігель міської забудови І. Бонадурера за місцезнаходженням об'єкта: м. Київ, Печерський район, вул. Грушевського, 4-б.

Однак, надана відповідачем копія протоколу засідання Експертної комісії від 16.09.2014 № 3/14 не містить відомостей щодо фактичного розгляду питання про занесення будинку по вул. Грушевського, 4-б до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, усунення вказаних у протоколі від 11.09.2014 року недоліків, також не надано висновку **щодо об'єкта культурної спадщини**, затвердженого науково-методичною радою центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини, а також копії протоколу вченої ради Науково - дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень від 15.04.2014 № 2, де зазначено, яким саме критеріям автентичності відповідають об'єкти культурної спадщини.

Відповідачем 15.10.2015 року, відповідно до статей 5, 14 Закону, враховуючи рішення засідань Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру (протоколи від 13.02.2014 №

1/14, від 16.09.2014 № 3/14), Науково-методичної ради (протоколи від 18.02.2014 № 69, від 17.09.2014 № 72) Міністерством видано наказ № 869 «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України», яким занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення флігель міської забудови І. Бонадурера, за місцезнаходженням об'єкта: м. Київ, Печерський район, вул. Грушевського, 4-б.

З наведених вище норм закону вбачається, що процедура занесення будинку по вул. Грушевського, 4-б у , Печерському районі м. Києва як об'єкта культурної спадщини до Реєстру повинна була складатись з декількох етапів: прийняття рішення уповноваженого органу охорони культурної спадщини про занесення будинку по вул. Грушевського, 4-б у , Печерському районі м. Києва до Переліку об'єктів культурної спадщини; письмового повідомлення власника об'єкту про внесення об'єкту культурної власності до Переліку об'єктів культурної власності і набуття правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини; складання облікової документації на об'єкт культурної спадщини; занесення об'єкта культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України; письмове повідомлення власника пам'ятки про занесення об'єкту культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України; видача Міністерством культури України власнику об'єкта свідоцтва про реєстрацію об'єкта культурної спадщини як пам'ятки.

Однак, рішення уповноваженого органу охорони культурної спадщини про занесення будинку по вул. Грушевського, 4-б у , Печерському районі м. Києва до Переліку об'єктів культурної спадщини не приймалось. Крім того, до суду не надано доказів повідомлення в письмовій формі власника (позивача) об'єкту про внесення об'єкту культурної власності до Переліку об'єктів культурної власності і набуття правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини.

Станом на момент видання Міністерством культури України оскаржуваного наказу, будинок, що знаходиться у м. Києві по вул. Грушевського, 4-б у Печерському районі м. Києва визнаний аварійним. На підтвердження наведеного в матеріалах справи наявні акт обстеження будинку та висновки експертних установ.

Крім цього, відповідно до висновку науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень Міністерства культури України у 2011 році щодо колишнього житлового будинку за адресою: м. Київ, вул. М. Грушевського, 4-Б, може бути віднесений до фонові забудови вул.

Грушевського і є рядовим об'єктом історичної забудови, який не має історичної та архітектурної цінності за відсутності архітектурних та історико-культурних характеристик.

У висновку експертного будівельно-технічного дослідження від 07.04.2015 року ТДВ «Гільдія оцінювачів України» зафіксовано подальше руйнування вищевказаної будівлі та зроблено висновок про доцільність розгляду питання щодо можливості повного демонтажу будівлі.

Відповідно до висновку Українського державного науково-дослідного та проектного інституту «Укрндіпроектреставрація» (2015 рік), будинок по вулиці Грушевського, 4-Б, який є пам'яткою архітектури місцевого значення (охоронний № 938-Кв) через значну втрату автентичності екстер'єру та практично повну втрату автентичності інтер'єру, технічний стан всього об'єму якого визначений як аварійний, не відповідає критеріям, зазначеним у пп. 10,11 «Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 дня 2001 р. № 1760.

Предмет охорони об'єкта культурної спадщини - характерна властивість об'єкта культурної спадщини, що становить його ***історико-культурну цінність***, на підставі якої цей об'єкт визнається пам'яткою, ***відсутній***.

Будинок по вул. Грушевського, 4-Б, не має історико-культурної цінності та не відповідає критеріям об'єкта культурної спадщини.

Таким чином, в порушення вимог Закону №1805-111 та Порядку №1760, об'єкт нерухомості (будинок по вул. вулиці Грушевського, 4-Б, у Печерському районі м. Києва) не був включений до Переліку об'єктів культурної спадщини, незважаючи на обов'язковість такого включення, зважаючи, що в порушення вимог п.п.2, 3 Порядку №1760 облікова документація на зазначений об'єкт складена не в повному обсязі, зокрема, відсутній його паспорт та довідка про майнову цінність, а сам будинок по вулиці Грушевського, 4-Б, у Печерському районі м. Києва визнано аварійним.

Крім того, матеріали справи містять протилежні висновки Головного управління охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відносно належності спірного об'єкта до об'єктів культурної спадщини та про те, що вищевказаний будинок не є об'єктом культурної спадщини і на обліку не перебуває (з урахуванням якого у 2009 році передано будинок № 4-Б на вул.

М. Грушевського Інвестору для знесення), і які є чинними та не скасованими, та висновки інших компетентних органів відносно вказаного об'єкту. З огляду на вказане суд погоджується із доводами позивача про невідповідність оскаржуваного наказу вимогам законодавства в частині включення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України по вул. Грушевського, 4-Б, у Печерському районі м. Києва.

Щодо доводів відповідача про те, що відсутня заборона внесення об'єктів до Державного реєстру без внесення його до Переліку об'єктів культурної спадщини і набуття ним правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини суд зауважує, що Законом України "Про охорону культурної спадщини" та Порядком від 11.03.2013, № 158 визначено, що до Міністерства культури України подається саме подання щодо занесення до Реєстру щойно виявлених об'єктів культурної спадщини. Об'єкт культурної спадщини набуває правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини після того як його внесено до Переліку об'єктів культурної спадщини. Таким чином, вказаним законом визначено, а також на його виконання відповідачем прийнято, порядок занесення об'єктів культурної спадщини до Реєстру, яких повинен дотримуватися суб'єкт владних повноважень при прийнятті рішень вчиненні дій, допущенні бездіяльності.

Однак, як зазначалося, позивач є Інвестором за інвестиційним договором № 049-13/і/3 від 17.06.2003 року.

Під час розгляду справи представник ТОВ «Грааль» повідомив, що надання статусу пам'ятки архітектури будинку по вул. Грушевського, 4-Б перешкоджає подальшій реалізації об'єкта інвестування та порушує права позивача, адже згідно ст. 22 Закону України «Про охорону культурної спадщини» знесення пам'яток забороняється.

Таким чином, оскаржуваним наказом відповідача порушуються його права як інвестора, оскільки останній не може реалізувати свої права та обов'язки за вказаним інвестиційним договором.

Згідно ст. 4 Закону України «Про інвестиційну діяльність» об'єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, в тому числі основні фонди і оборотні кошти в усіх галузях економіки, цінні папери (крім векселів), цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права. Відповідно до ст. 5 Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестори - суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позичкових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування. Учасниками інвестиційної діяльності можуть бути

громадяни та юридичні особи України, інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або на підставі доручення інвестора.

Відповідно до частин 1, 2 ст. 99 Закону основним правовим документом, який регулює взаємовідносини між суб'єктами інвестиційної діяльності, є договір (угода). Укладення договорів, вибір партнерів, визначення зобов'язань, будь-яких інших умов господарських взаємовідносин, що не суперечать законодавству України, є виключною компетенцією суб'єктів інвестиційної діяльності.

Статтею 18 Закону України «Про інвестиційну діяльність» передбачено, що держава гарантує стабільність умов здійснення інвестиційної діяльності, додержання прав і законних інтересів її суб'єктів. Умови договорів, укладених між суб'єктами інвестиційної діяльності, зберігають свою чинність на весь строк дії цих договорів і у випадках, коли після їх укладення законодавством (крім податкового, митного та валютного законодавства, а також законодавства з питань ліцензування певних видів господарської діяльності) встановлено умови, що погіршують становище суб'єктів або обмежують їх права, якщо вони не дійшли згоди про зміну умов договору. Державні органи та їх посадові особи не мають права втручатися в діяльність суб'єктів інвестиційної діяльності, крім випадків, коли таке втручання допускається чинним законодавством і здійснюється в межах компетенції цих органів та посадових осіб. У разі прийняття державними або іншими органами актів, що порушують права інвесторів і учасників інвестиційної діяльності, збитки, завдані суб'єктам інвестиційної діяльності, підлягають відшкодуванню у повному обсязі цими органами. Спори про відшкодування збитків розв'язуються судом.

Згідно п. 9.7. Інвестиційного Договору №049-13/i/3 від 17.06.2003 року у разі дострокового розірвання Інвестором цього Договору у зв'язку з порушенням Організатором конкурсу або Замовником прийнятих ними за цим Договором зобов'язань усі витрати, понесені Інвестором на момент розірвання Договору, підлягають відшкодуванню Інвестору. Розмір, порядок та строки виплати Інвестору понесених ним витрат визначається окремою угодою.

Адміністративна юрисдикція не поширюється на спори щодо виконання, зміну та розірвання господарських договорів.

Зі змісту позовної заяви вбачається, що позивач вибрав для себе такий спосіб захисту, який за змістом унеможлиблює визначити та захистити, від можливих порушень його право з боку відповідача - суб'єкта владних повноважень.

Під час розгляду справи суд дійшов висновку, що позивачем не правильно обраний спосіб захисту його порушених прав та інтересів на отримання інвестиції, оскільки відповідачем не порушено його прав при виконанні сторонами умов інвестиційного договору.

Прийняття оскаржуваного наказу не сприяло порушенню прав позивача у даних правовідносинах. У даному випадку становище позивача не може бути відновлене шляхом скасування наказу Міністерства культури України від 15.10.2014 року №869 в частині.

З врахуванням наведеного вище, позовні вимоги є безпідставними, тому у їх задоволенні слід відмовити в повному обсязі.

Відповідно до вимог ст. 71 Кодексу адміністративного судочинства України, кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення.

Керуючись ст. ст. 69-71, 94, 128, 160-165, 167, 254 Кодексу адміністративного судочинства України, Окружний адміністративний суд міста Києва, -

ПОСТАНОВИВ:

У позові Товариства з обмеженою відповідальністю "ГРААЛЬ" відмовити повністю.

Постанова набирає законної сили в порядку передбаченому ст. 254 Кодексу адміністративного судочинства та може бути оскаржена в апеляційному порядку повністю або частково за правилами, встановленими ст. ст. 185-187 КАС України, шляхом подання через суд першої інстанції апеляційної скарги.

Головуючий суддя

Р.О. Арсірій

Судді

П.В. Вовк

В.А. Кузьменко